

Чалавек натхнёны

У выпускным класе ў яго ўжо было больш за сорок вершаў, але юнак выбраў медыцыну і не пашкадаваў пра гэта. Сёння Сяргей Карыцька ўжо дванаццаць гадоў узначальвае Рэспубліканскі цэнтр рэабілітацыі і бальнеалячэння, заслужаны ўрач Рэспублікі Беларусь, выдатнік аховы здароўя, кандыдат мед. навук. Член Саюза пісьменнікаў Беларусі. Выдаў 7 паэтычных зборнікаў.

«Мой родны кут — падмурак лёсу»

Сваё дзяцінства Сяргей Карыцька ўзгадвае са шчымлівай пяшчотай: нарадзіўся ў вёсцы Калоднае Столінскага раёна на Брэстчыне. Бацька памёр, калі малому было толькі тры тыдні. Маці аўдавала ў 27 гадоў, траіх дзяцей гадала адна.

— Гэта быў далёкі 1952 год, — расказвае Сяргей Сяргеевіч. — Нядаўна адгрымела вайна. Разруха. Даводзілася шмат працаваць і дарослым, і дзецям. З пятага класа пасвіў коз, авечак, карміў курэй, качак, высаджваў памідоры, хадзіў касіць. Менавіта тады пачаў пісаць першыя вершы, якія ахвотна друкавалі раённыя і абласныя газеты...

— Адночы ў рэдакцыі раёнкі «Навіны Палесся» мы сабраліся, каб абмеркаваць новыя творы, — успамінае зямляк Сяргея Карыцькі пісьменнік Георгій Марчук. — У хуткім часе прыйшоў дзевяцікласнік з вёскі Калоднае. Прачытаў вершы, якія нам усім спадабаліся. Потым пілі чай. Неўзабаве падышоў час разыходзіцца. Наш госць кажа, што і ён пойдзе дахаты. «Як?» — здзівіліся мы. Транспарт не ходзіць. Дзевяць кіламетраў ён мусіў у ранні зімовы вечар ісці дамоў...

Юнаку далі накіраванне на факультэт журналістыкі Белдзяржуніверсітэта, але маці сказала, што трэба вучыцца на доктара, і сын яе паслухаў. Паехаў паступаць у Гродзенскі медыцынскі інстытут.

— Я вясковы чалавек (нават адзін з маіх паэтычных зборнікаў называецца «Я маю гонар быць вясковым»), — прыгадвае Сяргей Карыцька. — Калі ўпершыню трапіў у вялікі горад, быў вельмі ўзрушаны. Было страшна і хацелася хутчэй дадому. Калі на апошнім экзамене на сачыненне далі 4 гадзіны, я напісаў яго за дзве і, не правяраючы, аддаў выкладчыку. Той здзіўлена кінуў: «Можа перачытаеце?» «Не! — кажу яму катэгарычна. — Трэба ехаць дахаты — там работы многа. Інакш на аўтобус спазнюся». Маці таксама здзівілася, што я нават не пацікавіўся, якую адзнаку атрымаў за апошні экзамен. Я нічога не адказаў, узяў касу і пайшоў касіць. У тое лета нарыхтаваў больш за дзесяць тон сена... А ў канцы жніўня, калі гнаў кароў з пашы, мяне сустрэла паштальён і перадала выклік на вучобу.

І па сёння Сяргей Карыцька ўпэўнены, што самыя першыя жыццёвыя ўніверсітэты ён прайшоў менавіта ў Калодным, дзе навучыўся шанаваць працу, жыць па законах дабрыні і справядлівасці.

«Вяртае памяць розныя імгненні...»

Інстытут Сяргей Карыцька скончыў з чырвоным дыпломам. Па размеркаванні трапіў у вёску Парэчча Пінскага раёна.

— Прыехаў туды ў 1976 годзе. Мясіны вельмі прыгожыя, побач з сядзібай паноў Скірмунтаў разбіты цудоўны парк. Мясцовы выкладчык рускай мовы і літаратуры, заслужаны настаўнік Беларусі Фёдар Цудзіла вучыў нашу вядомую паэтку Яўгенію Янішчыц...

Мясцовая бальніца была разлічана на 35 ложкаў. Сяргей Карыцька — адзіны доктар.

— Жыў на кватэры, — прыгадвае Сяргей Сяргеевіч. — Калі ішоў у кіно ў клуб, то казаў гаспадыні, які ў мяне рад і месца, каб лёгка можна было знайсці: выклікалі ў любы час. Людзі ў Парэччы былі вельмі сціплыя і саромеліся лячыцца. Але я пераконваў іх у неабходнасці тэрапіі: выклікаў да сябе, правяраў, выпісваў лекі — і чалавек хутка ішоў на папраўку. Палешукі, вітаючыся са мной, здымалі шапкі...

Калі праз тры гады Сяргей Карыцька падаўся ў Мінск у клінічную ардынатуру, яго палеская бальніца была ўжо на першым месцы ў раёне.

«Заіскрыліся расінкі, каб з’явілася раса...»

У шчырай адкрытасці гэтых простых вершаваных радкоў, напісаных Сяргеем яшчэ ў школьны гады (верш увайшоў у зборнік «Зязюля напарочыла»), — немудрагелістая сялянская праўда: каб зрабіць нешта значнае, трэба працаваць талакою. Камандная работа ў медыцыне дае добры плён: брыгады ўрачоў вяртаюць да жыцця цяжкіх пацыентаў, якія былі на крок ад смерці. А творцы разам будуць годную нацыянальную літаратуру і культуру... У гэтым упэўніўся і малады доктар Сяргей Карыцька, якому пасля ардынатуры даверылі спачатку ўзначаліць аддзяленне рэабілітацыі інфарктных хворых санаторыя «Аксакаўшчына», а потым і сам санаторый 4-га Галоўнага ўпраўлення Міністэрства аховы здароўя БССР, дзе ён працаваў да 1988 года.

— Установа была адметная тым, што тут абслугоўвалі не толькі людзей партыі і дзяржавы, а і слынных літаратараў, артыстаў, мастакоў, — успамінае доктар. — Там па волі лёсу мне давялося пазнаёміцца з вядомымі артыстамі: Стэфаніяй Станютай, Здзіславам Стомам, Паўлам Кармуніным, са слынным драматургам Андрэем Макаёнкам, якога я лячыў пасля інфаркту. Не аднойчы тут папраўлялі здароўе народны пісьменнік Беларусі Іван Шамякін, празаік Іван Чыгрынаў. Менавіта

тут пашчасціла пазнаёміцца з Кандратам Крапівой. Да майго 30-годдзя ён прысвяціў мне незабыўныя вершаваныя радкі:

Прайшоў ты сцежкі-рубяжы,

Пара ўжо сына мець ці дочку.

А гэта, як ты ні кажы,

Не нажывеш у адзіночку.

Каб малады імпэт не згас

ад парашкоў, таблетаў, зеля,

Падумай, браце, і пра ЗАГС,

А мы ўжо тупнем на вяселлі...

Гэтыя сустрэчы ўзбагацілі мяне, падарыўшы незабыўныя ўспаміны...

Далейшая праца ў Аксакіўшчыне была звязана з клінікай НДІ радыяцыйнай медыцыны, якая была створана ў 1988 годзе для аказання медыцынскай дапамогі насельніцтву краіны пасля аварыі на ЧАЭС.

«Няпроста мудрасцю натхніцца...»

У 2005 годзе Сяргею Карыцька прапанавалі ўзначаліць Рэспубліканскі цэнтр рэабілітацыі і бальнеалячэння, рэабілітацыйная база якога цяпер адна з лепшых у рэспубліцы.

— Калі прыйшоў сюды, працэдур было няшмат, — прызнаецца Сяргей Сяргеевіч. — Паціху сталі абжывацца. Неўзабаве да нас далучылі Рэспубліканскі кансультацыйны эндакрыналагічны цэнтр. Пачалі клапаціцца, каб нашы пацыенты атрымлівалі поўны комплекс паслуг. Закупілі сучасную апаратуру, запрасілі на працу высокакласных спецыялістаў...

Сёння ў цэнтры працуе больш за 100 урачоў па 20 спецыяльнасцях. Штомесяц рэалізуецца больш як 200 пецёвак. Сюды на аздараўленне прыязджаюць з усёй краіны...

Сяргей Карыцька працягвае займацца творчасцю. У 2013 годзе за паэтычны зборнік «Зачарованы родным краем» ён стаў лаўрэатам Мінскай абласной прэміі ў галіне літаратуры. У 2016 годзе пабачыла свет яго новая кніга «Вячэрні роздум», дзе ў трапных чатырохрадкоўях — глыбокі роздум над праблемамі ўзаемаадносін паміж людзьмі, філасофскі погляд на сучаснае жыццё. На яго вершы «Жураўліная песня», «Маці, матуля» кампазітар Алег Чыркун напісаў песні. Аматыры нацыянальнай музыкі ведаюць песні Эдуарда Зарыцкага на словы Сяргея Карыцькі «Быць на варце жыцця», «Родная вёска», «Закаханы заўжды малады» і іншыя. Яны гучаць у выкананні беларускага спявака Уладзіміра Правалінскага, народнага ансамбля «Бяседа» і іншых.

У доктара Карыцькі — тры дачкі, якія прысвяцілі сябе медыцыне: дзве старэйшыя ўжо працуюць, малодшая яшчэ вучыцца ў БДМУ.

Сяргей Сяргеевіч любіць падарожнічаць. З жонкай аб'ездзілі ўсе цікавыя куточки Беларусі, вандравалі за мяжой. Як і раней, прыязджае на малую радзіму ў вёску Калоднае, дзе жыве старэйшая сястра і дзе так хораша думаецца. А разам з мудрасцю прыходзіць натхненне...

Светлана Хорсун

Репозиторий ГРГМУ